

10 vragen & antwoorden over Kerk in Actie en vluchtelingen

Al jaren is er een grote stroom van bootvluchtelingen, voornamelijk uit Syrië, die op de vlucht zijn. Zij zoeken de laatste paar maanden hun toevlucht in Europa via o.a. Griekenland. De humanitaire situatie in opvangkampen ter plekke is schrijnend. Lokale vrijwilligers proberen daar waar mogelijk hulp te bieden, maar die hulp is ontoereikend. Er is te weinig toegang tot basisvoorzieningen zoals voedsel, sanitair en medische zorg. Veel van de bootvluchtelingen komen uit crisisgebieden als Syrië en Irak. Op de vlucht voor oorlog, zonder werk of zicht op een toekomst in de eigen regio.

1. Waarom helpt Kerk in Actie de bootvluchtelingen?

Er wordt momenteel te weinig gedaan (door overheden) voor acute opvang voor de vluchtelingen. Duizenden vluchtelingen moeten worden opgevangen, maar er is te weinig capaciteit om dat te doen. Er is een groot gebrek aan financiële middelen. Kerk in Actie ondersteunt hulporganisaties en lokale kerken om de bootvluchtelingen bij te staan en op te vangen.

2. Waarom helpt Kerk in Actie juist nu (en niet eerder)?

Kerk in Actie heeft de situatie van de (boot)vluchtelingen al sinds 2007 regelmatig aangekaart. Kerk in Actie is ook al jaren actief in het Midden-Oosten: samen met kerkelijke en andere partners worden daar vluchtelingen opgevangen. Momenteel werken we in Europa samen met kerkelijke partners en met het netwerk van partners verbonden met de CCME (Churches Commission for Migrants in Europe). In het Midden-Oosten werken we via het kerkelijke netwerk ACT Alliance en met kerkelijke hulporganisaties.

3. Wie helpt Kerk in Actie precies?

In Syrië en Noord-Irak

In de conflictgebieden in Syrië en Noord-Irak bieden Kerk in Actie en ICCO noodhulp via het interkerkelijke netwerk ACT Alliance. De primaire focus ligt in opvang in de regio zelf. De vluchtelingen in Zuid-Europa komen voor een groot gedeelte uit die landen. Verbetering van de opvang in en rond die landen is nodig, zeker nu het UNHCR programma niet meer genoeg voedsel kan verstrekken. Met de steun van het ministerie van Buitenlandse Zaken, maar ook van u als gemeentelid of donateur, worden daar goederen als water, voedsel en tenten uitgedeeld aan mensen in vluchtelingenkampen. Ook ondersteunt Kerk in Actie partners die ontheemden in Syrië zelf bereiken.

Op deze manier richt Kerk in Actie zich op de opvang in noodsituaties. Dat houdt in het verzorgen van opvang, onderdak, eten, hygiëne-artikelen, keuken benodigdheden etc. Verder bieden we in de regio *cash for work* en gezondheidszorg, het opknappen van behuizing en bescherming. De hulp richt zich met name op hulp aan niet-geregistreerde vluchtelingen buiten de officiële kampen en aan arme Libanezen en Jordaniërs

In Europa

Kerk in Actie zet zich binnen Europa in voor de bootvluchtelingen op Lampedusa, Sicilië en de Griekse eilanden. Op Lampedusa worden vluchtelingen door lokale partnerorganisaties opgevangen en voorzien van onder andere droge kleding. Op Sicilië is een opvanghuis voor

bootvluchtelingen. Onze partners zorgen op Lesbos voor medische hulp, sanitaire voorzieningen, douches en schoon drinkwater. Op Lesbos in het Noord Oosten, bij het dorp Klio werkt Border Line Europe in het project Proti Stassi, Eerste Halte. Op Chios, Samos en Kos worden toiletartikelen, voedsel, slaapzakken, tenten en sanitair uitgedeeld aan de vluchtelingen. Daarnaast wordt nu een verblijf ingericht waar mensen kunnen douchen en op adem kunnen komen alvorens de reis naar de hoofdstad te hervatten, waar men geregistreerd wordt en waarvandaan men naar Athene wordt vervoerd. Via het ACT netwerk steunen we ook werk dat kerkelijke partners uitvoeren in Griekenland, Servië en Hongarije.

In Nederland

In Nederland zijn vele kerkelijk betrokken vrijwilligers actief in de opvang en begeleiding van vluchtelingen. Daarnaast lobbyt Kerk in Actie namens u voor veilige asielroutes (vaak 'Safe Passages' genoemd) zodat vluchtelingen niet afhankelijk zijn van mensensmokkelaars. Kerk in Actie en ICCO roepen overheden en maatschappelijke organisaties op de krachten te bundelen en zich sterk te maken voor een beter economisch perspectief voor de bevolking in het Midden-Oosten en Afrika, zodat zij hun toekomst kunnen opbouwen in eigen land.

4. Met wie werkt Kerk in Actie in Europa samen?

Met betrouwbare partners, zoals partners uit het ACT-netwerk, een aantal lokale partners/kerken en kleine stichtingen waar we als Protestantse Kerk in Nederland contacten mee hebben. Mediterranean Hope, een project van de Federatie van Evangelische Kerken in Italië (FCEI), Borderline Europe project ProtiStassi en de Grieks Orthodoxe kerk IOCC.

5. Het zijn toch vooral rijke vluchtelingen ('gelukszoekers') die naar bijvoorbeeld Griekenland komen. Waarom zouden we hen helpen?

Mensen die naar Europa vluchten, zijn niet rijk. Wél hebben ze genoeg geld bij elkaar kunnen sprokkelen (vaak duizenden euro's) om de smokkelaars te kunnen betalen. Daarvoor zijn vaak alle bezittingen in hun thuisland verkocht en hebben familieleden bijgedragen of zich zelfs in de schulden gestoken. Mensen vluchten omdat er geen perspectief meer is in Syrië, in de vluchtelingenkampen in de omringende landen of Afghanistan. En gewoon omdat het gevaarlijk is om te blijven waar men is.

6. Wat kan mijn kerk doen?

Er zijn verschillende dingen die kerken en vrijwilligers kunnen doen. U kunt denken aan bidden, koken, vrijwilliger worden of ruimte beschikbaar stellen. Kerk in Actie raadt af om spullen in te zamelen of zélf vluchtelingen in huis te nemen. Het is vooral van belang vluchtelingen zich thuis te laten voelen en te helpen hier wegwijs te worden. Download voor een compleet overzicht het document 'Actietips'. En laat u inspireren door wat andere gemeenten al doen, zie het document 'Wat kunt u als gemeente doen voor vluchtelingen?'

7. We hebben in Nederland toch al genoeg problemen, moeten we nu ook nog de vluchtelingen helpen?

We kunnen onze ogen niet sluiten voor vluchtelingen die bij ons aankloppen. Dat is een bijbelse opdracht. Kerk in Actie doet veel voor opvang in de regio zelf. Maar als vluchtelingen hier eenmaal zijn, dan is het onze (bijbelse) opdracht om gastvrij te zijn voor de vreemdeling in ons midden.

8. Onder de vluchtelingen zijn veel moslims, is dat geen gevaar voor de samenleving?

Nederland is een open samenleving. Wij werken aan goed contact tussen de verschillende religies. Zelfs als we alle vluchtelingen met een islamitische achtergrond die nu aankloppen bij de grens opnemen, dan is het nog maar een klein percentage van de bevolking. Voor

geheel Europa stijgt het aantal vluchtelingen van 4% naar 5%. Media schetsen soms het beeld van een tsunami, maar dat is een vertekening van de werkelijkheid. In het verleden zijn er periodes geweest dat er meer vluchtelingen naar Nederland kwamen dan nu.

9. Wat als zich terroristen bevinden onder de vluchtelingen?

We moeten niet naïef zijn. Er is een reëel gevaar dat er zich terroristen bevinden tussen de duizenden vluchtelingen. Daar moeten veiligheidsdiensten op ingesteld zijn. Goede screening van wie Europa binnenkomt, is belangrijk. Maar het mogelijke risico dat we IS-strijders binnenhalen doet niets af aan het feit dat we barmhartig moeten zijn voor de vluchtelingen die hulp nodig hebben. Terroristen hebben naar ons idee andere mogelijkheden om in landen binnen te komen dan de moeilijke en zware reis die vluchtelingen moeten afleggen. Een ruimhartig asielbeleid met goede aanmeldingsprocedures en snelle afhandeling van aanvragen is juist een vermindering van dit risico.

10. Wat ziet Kerk in Actie als de gewenste oplossing?

De belangrijkste oorzaken van de grote vluchtelingenstromen zijn de conflicten in het Midden-Oosten, in Irak en Syrië. Zolang er geen politieke oplossing komt voor de oorlog in deze landen, blijft de vluchtelingenstroom bestaan. Mensen vluchten voor oorlog en geweld en omdat ze geen veilige en economische toekomst kunnen opbouwen in deze landen en in de landen eromheen, waar de meeste ontheemden naartoe gevlucht zijn. De hulp in de regio moet geïntensiveerd worden, zodat kinderen onderwijs krijgen en er een levensvatbare leefsituatie voor vluchtelingen gecreëerd wordt.

Zolang de oorlog in het Midden-Oosten voortduurt, zullen mensen Europa proberen te bereiken, omdat er geen alternatief is. Kerk in Actie pleit voor veilige asielroutes, zodat vluchtelingen niet gedwongen worden om via mensensmokkelaars Europa te bereiken. Ook moeten er ruimhartiger humanitaire visa verstrekt worden.

Enkele weken geleden bracht de Protestantse Kerk in Nederland een verklaring over vluchtelingen uit. Lees hier meer: <http://www.kerkinactie.nl/actueel/2015/09/protestantse-kerk-naast-vluchtelingen-gaan-staan>.